

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-1976/22-B

Název	Základní škola Černá Hora, příspěvková organizace
Sídlo	Strmá 308, 679 21 Černá Hora
E-mail	reditel@zscernahora.cz
IČO	62073478
Identifikátor	600106209
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vlastimil Šíbl
Zřizovatel	městys Černá Hora
Místo inspekční činnosti	Strmá 308, Černá Hora
Inspekční činnost na místě	13. 12. 2022 – 15. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Černá Hora, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy (dále ZŠ), školní družiny a školní jídelny.

Od minulé inspekční činnosti došlo k postupnému zvýšení počtu žáků a tříd. K 30. 9. 2022 se v 18 třídách vzdělávalo 325 žáků, z toho je 13 % žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), 14 žáků s odlišným mateřským jazykem a pět žáků se vzdělává v zahraničí. Zájmové vzdělávání ve čtyřech odděleních školní družiny navštěvovalo 107 účastníků.

Stravování žáků zabezpečuje školní jídelna. Ke zlepšení stravovacích návyků žáků přispívají projekty „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále ředitel) díky svému dlouholetému působení ve vedení školy získal bohaté zkušenosti, jež uplatňuje při řízení, které je založené na otevřené komunikaci se všemi účastníky vzdělávání. Při své práci se opírá o konkrétní výchovně vzdělávací cíle pro základní vzdělávání, které stanovil v koncepci školy. Stanovené dlouhodobé záměry se daří škole postupně realizovat. Při své práci se ředitel opírá o jednání pedagogické rady, metodické orgány školy a veškeré porady, kde dochází k efektivnímu plánování a následnému vyhodnocování týkající se vzdělávání a chodu školy. Vše je přehledně zaznamenáno do sdíleného elektronického zápisu ve školním systému. Pro činnost školy stanovil ředitel funkční organizační strukturu. Část kompetencí delegoval na svoji zástupkyni, s kterou realizoval pravidelnou kontrolní a hospitační činnost, závěry z ní s pedagogickými pracovníky projednával při osobních pohovorech. Ředitel využíval pro sebereflexi učitelů dotazník po hospitaci, na jehož základě vede s učiteli metodické rozhovory. Vhodnými opatřeními pak reaguje na zjištěné nedostatky. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je realizován na základě potřeb školy a s ohledem na osobní zájem vyučujících. Specializovaná pedagogická činnost je zajištěna kvalifikovanými pracovníky, což se projevilo například v dobré kvalitě činnosti školního poradenského pracoviště (dále ŠPP). V poslední době se pedagogové vzdělávali v oblasti využití didaktických technologií ve výuce a problematiku metod a forem, což se často pozitivně projevilo ve sledované výuce. Sporadicky vykazuje nedostatky další vzdělávání u učitelů, kteří neměli odbornost k vyučovaným přírodovědných předmětům. To se nepříznivě projevilo v hospitovaných hodinách v nedostatečné podpoře interakce mezi žáky a ne příliš zdařilým využitím informačních a komunikačních technologií. Vedení školy má nastaveny prostředky, jak stále zlepšovat školní klima. V letošním školním roce bylo využito dotazníkové šetření mezi zaměstnanci, z analýzy odpovědí vyplynulo především kladné hodnocení atmosféry ve škole. Pro zaměstnance jsou pravidelně pořádány stmelovací aktivity, včetně pravidelných návštěv jiných základních škol, kde mají pedagogové možnost sdílet své zkušenosti a inspirovat se praxí jiných kolegů. Tento způsob práce má pozitivní vliv na stabilitu pedagogického sboru. Ředitel se také setkává se zástupci třídních samospráv, promýšlí jejich podněty a pružně na ně reaguje.

ŠPP aktivně komunikuje se školskými poradenskými zařízeními, dává podporu učitelům při vzdělávání žáků se SVP a koordinuje práci asistentů pedagoga. Kvalitně poskytuje v oblasti podpory žáků potřebné informace všem vyučujícím, pomáhá jim s vytvářením a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů a poskytuje žákům a zákonným zástupcům individuální podporu. Učitelé jsou o individuálních vzdělávacích potřebách žáků dobře informováni, konkrétní diferenciaci v hospitované výuce však byla pozorována

v menší míře. Škola promyšleně realizuje reedukační péči formou předmětů speciálně pedagogické péče a prostřednictvím pedagogické intervence podporuje žáky při překonávání výukových obtíží. Kariérovému poradenství a volbě povolání je věnována adekvátní pozornost. Velkou pozornost věnuje škola prevenci rizikového chování žáků. Případnými vzniklými konfliktními situacemi se škola důsledně zabývá a ve spolupráci se zákonnými zástupci a odborníky hledá východiska vedoucí k jejich vyřešení. Škola se cíleně zaměřuje na posilování vztahů ve třídách pořádáním pravidelných třídnických hodin. Pro podporu prevence v oblasti bezpečnosti realizuje škola každoročně pro žáky osmých ročníků aktivity v rámci projektu Poskytování první pomoci.

Vícezdrojové financování a aktivní spolupráce se zřizovatelem značným způsobem přispívá ke zlepšování materiálních podmínek školy. Nárůst počtu žáků od poslední inspekční činnosti způsobil, že je nyní část kmenových tříd i v odborných učebnách. Škole se podařilo postupně vybavit všechny učebny didaktickou technikou. Ve škole je umístěn koutek živé přírody, o který žáci pravidelně pečují a prohlubují si vědomosti v environmentální výchově. K rozmanitým aktivitám žáků přispívá školní zahrada s nově vybudovanou venkovní učebnou, amfiteátre a sportovním areálem. Ne příliš vhodné je přecházení žáků do tělocvičny venkem. Oddělení školní družiny disponují jen částečně vlastními prostory. Jednotlivá oddělení, kde probíhá činnost školní družiny jsou vhodně vybaveny a umožňují žákům jak relaxaci, tak aktivní odpočinek. Prostory školy běžně přístupné žákům, byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví vhodně zajištěny.

Vedení školy rozvíjí spolupráci s mnoha partnery s cílem zkvalitnit vzdělávání žáků. Škola podporuje dlouholetou sounáležitost s městem a regionem, kde sídlí. Žáci se zapojují do mnoha činností např. spolupřádají a účastní se různých kulturních, společenských, sportovních nebo charitativních akcí. Účelně se tak zvyšuje zájem žáků o dění ve škole i ve veřejném životě a rozvíjí se jejich občanské kompetence. Dlouhodobě se i na mimoškolních akcích úspěšně prezentuje školní pěvecký sbor. Škola je aktivní ve spolupráci se základními i mateřskými školami regionu. Kromě organizace edukativně stimulačních skupin pro systematický rozvoj předškolních dětí, škola v rámci nadačního fondu společně s dalšími základními školami finančně přispívají na školní aktivity a pomůcky žákům s ohledem na socioekonomický status jejich rodin.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitovaná výuka probíhala v klidné atmosféře se vstřícnou komunikací mezi učiteli a žáky a dodržováním vhodně nastavených pravidel. Ve sledovaných hodinách byla výuka zaměřená převážně na prohlubování dovedností a znalostí. Vyučující zařadili rozmanité metody a formy, které nabízelí aktivity podporující tvořivost a iniciativu. Většina učitelů seznamovala žáky v úvodu vyučovacích hodin s tématem, jen některým učitelům se dařilo žákům nastínit postup k naplnění vzdělávacích cílů. Často výuku efektivně propojovali s příklady z praxe. Vyučovací hodiny pozitivně ovlivňovaly cíleně zařazené mezipředmětové vztahy a propojení učiva se situacemi každodenního života. K podpoře názornosti výuky zařazovali aktivně pedagogové digitální technologie, sporadicky s ní pracovali žáci. Při samostatně zadaných úkolech žáci projevovali dobrou schopnost koncentrovat se na vlastní práci a v případě potřeby se zapojovali do diskuse, bez obav vyjadřovali svůj názor a kladli dotazy. Pracovali s učebnicí, sešitem, tabulkami nebo s pracovními listy a ostatními tištěnými materiály, ty byly kvalitně připraveny a obsahovaly úkoly přiměřené náročnosti. Čtenářskou gramotnost žáci rozvíjeli většinou zpracováním úkolů s využitím předložených textů. Vhodným střídáním činností žáků se dařilo udržet jejich motivaci a zájem. Méně pozornosti bylo ve výuce věnováno diferenciaci úkolů podle

individuálních možností a schopností jednotlivých žáků, včetně žáků se SVP nebo žáků nadaných. Nebyly jim v hodinách nabízeny úlohy odlišné kognitivní náročnosti, což snižovalo efektivitu výuky. V některých hodinách učitelé spolupracovali s asistenty pedagoga, kteří žáky povzbuzovali a účelně využívali individualizovanou výuku cílenou na požadavky a možnosti jednotlivých žáků. Přirozenou součástí výuky bylo průběžné motivační hodnocení.

Na prvním stupni pedagogové často zařazovali činnostní a zážitkové učení. Vzdělávání ve třídě bylo založeno na názornosti, vhodně proloženo relaxačními pohybovými chvilkami. Byl kladen důraz na pečlivost a vybudování správných učebních návyků u všech žáků. Výuka byla podpořena pestrou materiální vybaveností tříd. K aktivizaci žáků přispívalo vhodné tempo a změny forem práce. Promyšleně nastavené hry žáky úspěšně motivovaly k dobrému výkonu. Důraz byl kladen na rozvoj komunikačních schopností žáků a jejich dovednost reagovat na otázky učitele. Použité prezentace podporovaly zájem žáků o probírané učivo. Příležitostně byly uplatněny také čtenářské strategie podporující aktivní práci s textem a usnadňující porozumění textu. Žáci byli zvyklí na stručné sebehodnocení a závěrečné shrnutí vyučovací hodiny, což na druhém stupni často chybělo.

Na druhém stupni ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace výuka probíhala v tvůrčí pracovní atmosféře. V hodinách českého jazyka žáci aktivně reagovali na zadání úkolů v podobě doplňovacích cvičení, kontrolních otázek a úkolů s využitím interaktivní tabule. V hodinách cizího jazyka se učitelé snažili rozvíjet všechny složky jazyka, zaměřovali se na práci s textem, správnost gramatických jevů a cíleně podporovali vyjadřovací schopnosti žáků, kteří byli vedeni k aktivnímu užívání jazyka. Výuka anglického jazyka byla vedena důsledně v cílovém jazyku, žáci dokázali reagovat na dotazy a správně se vyjádřit. V hodinách vzdělávací oblasti Člověk a příroda vyučující vhodně střídali výklad se samostatnou prací žáků. V případech, kde vyučující zařadili bádání, pokus nebo práci s odborným textem přispívaly uplatněné pedagogické postupy k rozvoji environmentální a čtenářské gramotnosti. Výjimkou byli hodiny vedené učiteli bez příslušné odbornosti v daném předmětu, často se jim nedařilo motivovat žáky k zapojení do průběžných aktivit, sporadicky zařazovali práci s výpočetní technikou. V hodinách s převahou výchovného zaměření byli žáci vedeni k péči o své duševní zdraví, k prezentaci vlastních názorů a postojů. Tvořivá činnost žáků v hodinách výtvarné a pracovní výchovy měla pozitivní vliv na jejich všestranný osobnostní rozvoj. Vyučující žákům poskytovali potřebnou individuální podporu. V hudební výchově teoretický výklad učitele volně navázal na práci žáků s rytmem, interpretaci již osvojených písní a nácvik nových. V hodinách tělesné výchovy byli žáci vedeni k radosti z pohybu formou pohybových a míčových her. Vyučující vhodně využívala práci na stanovištích, gymnastickou průpravou pak rozvíjela pohybové dovednosti žáků. Na prvním stupni vyučující ne vždy využívaly vhodné učební pomůcky vzhledem k věku žáků.

Zájmová činnost v odděleních školní družiny probíhala v přátelské atmosféře, účastníky se dařilo vhodně motivovat. Pozitivní a vstřícný přístup vychovatelek podporovalo příjemné, respektující a podnětné klima, které přispívalo k rozvoji sociálních kompetencí žáků. Při výtvarných, pracovních i herních činnostech byl kladen důraz na prožitek a vzájemnou vstřícnou komunikaci účastníků. Zájmové vzdělávání bylo vhodně zaměřeno na relaxaci a odpočinek. Při realizovaných činnostech účastníci cíleně rozvíjeli především kompetence pracovní, sociální a komunikativní.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků pedagogové průběžně sledují. Pomocí různých evaluačních nástrojů pravidelně ověřují úroveň znalostí a dovedností žáků. Jejich dosažené výsledky analyzují a v případě potřeby přijímají opatření k jejich zlepšení. Předmětové komise se na svých jednáních zabývají sjednocením zásadních podmínek, postupů a kritérií hodnocení žáků v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Možnost slovního hodnocení však využívají pedagogové nejednotně a spíše výjimečně, přestože by to bylo v některých případech např. u žáků se SVP vhodné. Na jednáních pedagogické rady jsou vzdělávací výsledky žáků společně vyhodnocovány, pedagogové se vzájemně informují o klimatu v jednotlivých třídách, zvýšenou pozornost věnují žákům s horším prospěchem nebo problémovým chováním. Tyto žáky škola průběžně identifikuje a poskytuje jim intenzivní podporu prostřednictvím pravidelného doučování. Učitelé průběžně participují na dalším vyhledávání žáků se vzdělávacími problémy, vytipovávají je a nabízí jim např. rozšíření doučování. Ve školním roce 2022/2023 je v rámci národního plánu obnovy realizováno pro žáky prvního i druhého stupně doučování ve stěžejních předmětech. Celkové výsledky žáků jsou meziročně srovnatelné, většinou všichni žáci prospěli s vyznamenáním nebo prospěli, neprospívající žáci se vyskytli výjimečně. Dobrá úroveň výsledků vzdělávání žáků školy se projevila v jejich mírně nadprůměrných výsledcích dosažených v jednotné přijímací zkoušce na střední školy v roce 2022, a to ve srovnání s výsledky žáků v celé České republice, stejně jako při zjišťování výsledků Českou školní inspekcí. Další zpětnou vazbu o úspěšnosti žáků při přechodu na další stupeň vzdělávání získává škola především z rozhovorů s absolventy. Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků dostatečně informováni prostřednictvím žákovských knížek v elektronické nebo papírové (u žáků na prvním stupni) podobě, třídních schůzek nebo individuálních konzultací.

K posílení pozitivního chování žáků a podněcení jejich zájmu o vzdělávání jsou využívány pochvaly jen v nižší míře. Kázeňská opatření, nejčastěji udělovaná třídními učiteli za neplnění školních povinností žáků, převažují. Pedagogové využívají při řešení příčin problémů žáků individuální přístup nebo jim je nabízena pomoc školního psychologa.

Vhodné podmínky pro posilování klíčových kompetencí žáků a jejich osobnostní rozvoj vytváří škola realizací projektových dnů a dalších školních i mimoškolních akcí. Žáci závěrečných ročníků samostatně zpracovávají rozsáhlejší komplexní práci v průběhu projektového týdne a efektivním způsobem tak rozvíjí schopnost získat potřebné informace, propojit poznatky různých vzdělávacích oblastech a prakticky je aplikovat při řešení úkolu. Výsledky své práce následně veřejně prezentují. Na velmi dobré úrovni je realizována podpora cizojazyčné gramotnosti žáků. Prostřednictvím dlouholeté spolupráce se školou v Německu je umožněno žákům účastnit se výměnných pobytů, žákovských projektů. Zapojením rodilého mluvčího do výuky i organizací poznávacích zájezdů žáků do zahraničí se zlepšují jejich jazykové dovednosti a schopnosti. Žáky, kteří projevují nadání či zvýšený zájem v různých vzdělávacích oblastech, zapojuje škola do soutěží a olympiád s odlišným zaměřením. Některé sportovní soutěže škola sama pořádá (např. okresní kolo přespolního běhu). Výsledky žákovské práce jsou hojně prezentovány ve třídách a na chodbách školy, což přispívá k podnětnosti prostředí školy a motivaci žáků ke vzdělávání.

Své záliby a nadání mohou žáci rozvíjet v kroužcích se sportovním, uměleckým nebo jazykovým zaměřením. Další realizované kroužky dobře slouží jako podpora žákům v procesu učení a při vyrovnání případných nerovnoměrností v jejich vývoji (dyslektický, logopedický). Vzdělávání žáků je vhodně doplňováno a zpestřováno častým zařazováním zajímavých kulturních či výukových programů, což přispívá k přirozenému propojení

vzdělávacího obsahu s běžným životem. Informace o škole jsou prezentovány pro veřejnost v místním zpravodaji a regionálním tisku.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti se zvýšil počet žáků a tříd.
- K zajištění informovanosti žáků i jejich zákonných zástupců začala škola využívat elektronickou žákovskou knížku.

Silné stránky

- Ve vyučovacích hodinách byly uplatňovány pestré metody a formy práce.
- Škola zapojuje žáky do rozmanitých výukových aktivit a vytváří tak vhodné podmínky pro rozvoj jejich sociálních kompetencí, což se pozitivně odráží v příznivém školním klimatu. Aktivní dlouholetá spolupráce s regionálními i zahraničními partnery obohacuje vzdělávací nabídku a výrazně přispívá k naplňování vzdělávacích záměrů školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V průběhu vzdělávání na druhém stupni chybělo účelné vyhodnocování naplnění vzdělávacích cílů a sebereflexe žáků.
- Učitelé dostatečně nediferencují zadávání úkolů podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků především na druhém stupni.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na účelné vyhodnocení splnění cíle v závěru vyučovacích hodin.
- Směřovat další vzdělávání pedagogických pracovníků na diferenciaci výuky a sebehodnocení žáků na druhém stupni.
- Na druhém stupni dát větší podporu učitelům, kteří nemají odbornost k vyučovaným předmětům.
- Ve spolupráci se zřizovatelem hledat možnosti pro zlepšení prostorových podmínek výuky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.b@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 16. 11. 2009 a Dodatek č. 1 ze dne 22. 10. 2015 (změna názvu a sídla příspěvkové organizace) a Dodatek č. 2 ze dne 28. 6. 2019
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Černá Hora ze dne 1. 9. 2009

3. Školní vzdělávací program školní družiny Základní školy Černá Hora ze dne 1. 9. 2008, aktualizovaný dne 14. 12. 2022
4. Školní řád č. 2/2019 s účinností od 1. září 2019
5. Vnitřní řád Školní družiny Základní školy Černá Hora ze dne 1. 9. 2018
6. Elektronický informační systém vedený ve školním roce 2022/2023
7. Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Základní školy Černá Hora ze dne 1. 9. 2020, Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Základní školy Černá Hora pro školní rok 2022/2023
8. Rozvrhy tříd a učitelů ve školním roce 2022/2023
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021 a 2021/2022
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2022/2023
11. Hospitační záznamy, Pohospitační dotazník pro učitele ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023
12. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023
13. Plán práce na školní rok 2022/2023 ze dne 31. 8. 2022 (styčný dokument z porad vedení, provozních, pracovních učitelů se zástupkyní ředitele i v předmětových komisích)
14. Zápisy z jednání předmětových komisí a metodického sdružení I. stupně vedené ve školním roce 2022/2023
15. Žakovské knížky a písemnosti žáků vedené ve školním roce 2022/2023 – vzorek
16. Výsledky jednotných přijímacích zkoušek 2022 (výsledková sestava Cermat)
17. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023
18. Roční plán školní družiny ZŠ Černá Hora 2022-2023 ze dne 29. 8. 2022
19. Přehledy výchovně vzdělávací práce vedené ve školním roce 2022/2023
20. Dokumentace Školního poradenského pracoviště ve školním roce 2022/23 (Plán práce výchovného poradce, Minimální preventivní program, Krizový plán školy ZŠ Černá Hora, Seznam žáků s podpůrnými opatřeními) a Závěrečná zpráva výchovného poradce, školní rok 2021/2022, osobní dokumentace žáků s podpůrnými opatřeními a zápis z jednání se zákonnými zástupci – vybraný vzorek
21. Dotazníky pro zaměstnance ze dne 21. 10. 2022
22. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená ve školním roce 2022/2023 (doklady o dosaženém vzdělání - vzorek)
23. Dokumentace školy k hodnocení ekonomických podmínek, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a školního stravování
24. Webové stránky školy k datu inspekční činnosti
25. Inspekční zpráva čj. ČŠIB-705/15-B ze dne 30. května 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském

zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Ing. Lenka Skotáková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Alena Svobodová, školní inspektorka

Mgr. Jakub Mojžíš, školní inspektor

Mgr. Blanka Prachařová,
školní inspektorka

Mgr. Dagmara Mácová, školní inspektorka

Ing. Hana Šarounová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.